

II. JÁNOS PÁL PÁPA
REDEMPTIONIS DONUM

II. JÁNOS PÁL PÁPA

REDEMPTIONIS DONUM

kezdetű apostoli buzdítása a szerzetesi közösségek-
nek, az Istennek szentelt életről, a megváltás
misztériumának fényében

Szent István Társulat
az Apostoli Szentszék Könyvkiadója

BUDAPEST, 1984.

FORDÍTOTTA:
DR. KISS LÁSZLÓ

A L' Osservatore Romano jelentette 1984. március 30-i számában, hogy Agostino Mayer érsek, a szerzetesi kongregáció prefektusa ismertette II. János Pál Redemptionis Donum kezdetű apostoli buzdítását, melyben a Szentatya több mint másfél millió szerzeteshez szól.

Kommentárjában elmondta: „ez az apostoli levél nem ad normákat és rendelkezéseket ... ez az írás jellegét tekintve lelki olvasmány és elmélkedések sorozata ...”

A szerzetesekhez szól a Szentatya, de apostoli buzdításának befejező részében ezt írja: „A léleknek világosságát kéri ... az Egyház sok keresztényember számára főként az ifjúság számára ... hogy megtalálják ... az utat ... és ne féljenek ...”

JÉZUS KRISZTUSBAN SZERETETT TESTVÉREK ÉS NŐVÉREK !

I. KÖSZÖNTÉS

1. A megváltás ajándéka áll ennek a rendkívüli szentévnek középpontjában, mely különleges módon hív megtérésre és az Istennel való kiengesztelődésre Jézus Krisztusban. Ez a szentév külső jellegében történeti eredetű – hiszen a kereszthalál és a feltámadás 1950. évfordulóját ünnepeljük –, de belső tartalmát tekintve megváltásunk titkának lényegéhez kapcsolódik. Ebből a misztériumból született az Egyház, és ebből él egész történelmének folyamán. Minden rendkívüli szentévnek megvan a maga sajátos karaktere. A megtérésre és az Istennel való kiengesztelődésre való felszólítás arra ösztönöz minket, hogy saját életünket, hivatásunkat ismételten átgondolva a megváltás fényében, mélyebben vizsgáljuk gyökeret ebben a misztériumban. Noha ez a felhívás az Egyház minden tagjára vonatkozik, mégis különösen a szerzetesekhez és szerzetesnőkhöz szól, akik Istennek szentelve magukat, az evangéliumi tanácsok révén a keresztény élet teljességére törekszenek. Sajátos hivatástok és egész életetek az Egyházban és a világban a megváltás titkából kapja erejét, és abban fejeződik ki. Ha Krisztust követitek „a szűk és keskeny úton” (Mt 7,14), rendkívüli módon megtapasztaljátok, „mily bőséges a megváltás nála” (Zsolt 130,7).

2. Miközben a szentév lassanként a végéhez közeledik, különös módon szeretnék hozzátok fordulni – szerzetesek és szerzetesnők – akár szemlélődésre adtatok magatokat, akár különböző apostoli munkát végeztek.

Már előzőleg is szoltam hozzátok számos helyen és különböző alkalmakkor, amikor meg is erősítettem és kifejtettem az evangéliumi tanítást, amint az megtalálható az Egyház egész hagyományában, mindenekelőtt pedig a legutóbbi egyetemes zsinat tanításában, a Lumen Gentium hittani konstitúcióban és a Perfectae Caritatis dekrétumban, továbbá elődünknek, VI. Pálnak a fentiek szellemében kiadott Evangelica Testificatio kezdetű apostoli buzdításában. Nemrégiben jelent meg az egyházjog új Codexe, mely voltaképpen az említett zsinat utolsó dokumentumának tekinthető, és ez valamennyiőtöknek értékes segítséget és irányítást ad, hogy nagyszerű hivatástoknak hűségesen és nagylelkűen eleget tehessetek.

Köszöntünk benneteket Róma püspökének és Szent Péter utódának szeretetével, akivel közösségeitek sajátos módon kapcsolatban vannak. Ugyancsak a római Szentszék szól hozzátok, mintegy visszhangozva Szent Pál szavait: „eljegyeztelek benneteket egy férfival, hogy tiszta szűzként vezesselek el Krisztushoz” (2Kor 11,2). Az Egyház, mely az apostoloktól átvette az Isteni Jegyessel való frigynek drága kincsét, bensőséges szeretettel tekint minden fiára és leányára, akik az evangéliumi tanácsokra tett fogadalommal – az Egyház közvetítésével – különleges szövetségre léptetek a világ Megváltójával.

Fogadjátok a megváltás szentévében ezt a hozzátok intézett üzenetet, mint az Egyház felétek sugárzó szeretetének jelét. Fogadjátok ezt az üzenetet, bárhol vagytok is: akár valamelyik elmélkedő közösség klauzurájában, akár az apostolkodás sokrétű területén dolgoztok: a missziókban, kórházakban

vagy olyan helyen, ahol részvétellel segítenek az emberek fájdalmán, nevelőintézetekben, iskolákban, egyetemen, és végül minden egyes házatokban, ahol „Krisztus nevében egyesülve”, azzal a tudattal éltek, hogy „Krisztus köztetek van” (Mt 18,20).

Megváltásunk jubileumi évében az Egyház hozzátok intézett szeretetteljes szava emlékeztessen benneteket arra a szeretetteljes szóra, amellyel Krisztus fordult mindegyikötökhöz, amikor titokzatos módon szólt: „kövess engem” (Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18,22). Ebből ered a ti hívástok az Egyházban.

II. A HIVATÁS

„Jézus ránézett és megkedvelte”

3. „Jézus ránézett és megkedvelte” (Mk 10,21), és így szólt hozzá: „Ha tökéletes akarsz lenni, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben. Azután gyere, és kövess engem” (Mt 19,21). Noha tudjuk, hogy ezek a szavak a gazdag ifjúnál süket fülekre találtak, tartalmuk mégis megérdemli, hogy figyelmesen végiggondoljuk, hiszen a hivatás belső struktúráját tárják elénk.

„Jézus reánézett, és megkedvelte őt...” – ez az Üdvözítő szeretete, ez a Megváltó istenembségének legbensőbb mélységéből fakad. Ebben az örök Atya örök szeretete tükröződik, ki „úgy szeretete a világot, hogy Egyszülött Fiát adta érte, hogy mindenki, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). A Fiú ettől a szeretettől áthatva, a Szentlélekben vállalta az Atyától ezt a küldetést, és így lett a világ megváltójává. Az Atyának ez a szeretete a Fiúban mint megváltó szeretet mutatkozott meg. Pontosan ez a szeretet az igazi ára az ember és a világ megváltásának. Krisztus apostolai mély megrendüléssel szólnak a megváltásnak erről

az áráról: „Hisz tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki, hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak a drága vére árán” (1Pt 1,18) – így Szent Péter. Szent Pál pedig megerősíti: „Nagy volt a ti váltságdíjatok” (1Kor 6,19–20).

Az evangéliumi tanácsok útjára szóló meghívás a krisztusi szeretettel való bensőséges találkozásból fakad, mert ez a szeretet megváltói jellegű. És Krisztus pontosan ezzel a szeretettel hív. A hivatás struktúrájában ezzel a szeretettel való találkozás mindig határozottan személynek szóló. Amikor Krisztus „reátok tekintve megszeretett titeket”, és meghívott benneteket, kedves testvérek és nővérek, akkor az ő megváltói szeretete mindig egy meghatározott személynek szólt. De ez a megváltói szeretet ugyanakkor jegyesi szeretetté vált, kiválasztó szeretetté. Ez a szeretet felöleli az egész személyiséget, mely egyetlen és megismételhetetlen, felöleli testestől lelkestől személyes énjében – akár férfi, akár nő. Jézus, aki mindörökké az Atyának ajándékozta magát, meghívja az embert, hogy ő is viszont ajándékozza önmagát mindenestül a megváltás művének meghatározott szolgálatára azáltal, hogy csatlakozik egy olyan közösséghez, melyet az Egyház elismert és jóváhagyott. Vajon nem csengenek egybe ezzel a meghívással Szent Pál szavai: „Nem tudjátok, hogy a ti testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi? Nagy volt a ti váltságdíjatok!” (1Kor 6,19–20).

Igen, kedves testvérek és nővérek, mindegyikötök számára Krisztusnak ez a szeretete volt a váltságdíj. Ezért legyetek annak tudatában, hogy nem vagytok már többé a magatokéi, hanem az övéi. Ez az új felismerés Jézusnak abból a szeretetéből fakad, amellyel reátok tekintett, és amely szívetekig hatolt. Erre a tekintetre válaszoltok, amikor őt választottátok, őt, aki előzetesen hívott benneteket név szerint,

az ő mérhetetlen megváltói szeretetével. Ha név szerint szólít valakit, akkor mindig emberi szabadságunkhoz szól. Krisztus azt mondta: „... ha akarod”. Az erre a hívásra adandó válasz mindig szabad elhatározás eredménye. A názáreti Jézusnak szántátok magatokat, a világ Megváltójának, amikor azt az utat választottátok, melyet ő mutatott néktek.

„Ha tökéletes akarsz lenni...”

4. Ez az út a tökéletesség útja. Az ifjúval folytatott beszélgetésben azt mondja Jézus: „Ha tökéletes akarsz lenni...” Így a „tökéletesség útja” mint fogalom, evangéliumi eredetű. A hegyi beszédben hallhatjuk: „Legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes” (Mt 5,48). Az embernek ez a tökéletességre való elhivatottsága – bizonyos mértékben – már az ókor gondolkodóinál és erkölcsi nagyjainál megtalálható, sőt a történelem folyamán, különböző korokban, később is. A Szentírásban azonban ennek a törekvésnek sajátos arculata van. Rendkívül sokat követel az embertől, hiszen az isteni tökéletességet állítja példaképül. A hívás csak ebben a formában felel meg a kinyilatkoztatás gondolatmenetének, amelynek értelmében az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtődött (lásd Lev 19,2; 11,44). Ezért saját tökéletességét ebben a hasonlatosságban kell keresnie. Szent Pál erről írja az efezusiaknak: „Mint Isten kedves gyermekei, legyetek az ő követői, és éljeteke szeretetben, ahogyan Krisztus is szeret minket, és odaadta magát értünk jó illatú áldozati adományként az Istennek” (Ef 5,1–2).

A tökéletességre szóló meghívás a keresztény hivatás lényegéhez tartozik. Eme hívás szempontjából kell értelmeznünk Krisztusnak az evangéliumi ifjúhoz intézett szavait is, melyek különleges módon

kapcsolódnak ebben a világban élő ember megváltásának titkához. Ez fordítja vissza Istenhez a teremtés művét, melyet a bűn megrontott; és feladatként állítja eléink az azt a tökéletességet, mely Isten elgondolása és szándéka szerint az egész teremtetett világnak, de különösen az embernek sajátja. Az embernek mindenekelőtt vissza kell térnie Istenhez, oda kell ajándékozni magát, ha egészen meg akarja találni önmagát. Ezért hangzik állandóan a buzdítás: „Térj vissza hozzám, mert én megváltottalak téged” (Iz 44,22) és Krisztus szava: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el, amid van, és add a szegényeknek”. Ezek kétségtelenül elvezetnek minket a szegénység evangéliumi tanácsának területére, mely a szerzetesi hivatás és fogadalom lényegéhez tartozik.

Ezeket a szavakat tágabb értelemben vehetjük, és így a lényeghez is jobban közelítenek. A názáreti Mester arra inti a véle beszélgető ifjút, hogy utasítsa el azt az életfelfogást, melyben a birtoklás áll az első helyen: a „nekem van” kategóriája. És azt az életformát fogadja el, amelynek középpontjában az emberi személy az érték, a személyes „létezés”, annak teljes transzcendenciájával, mely csak az embernek sajátja.

Krisztus szavainak ilyenén értelmezése menten tág teret nyit az evangéliumi szegénység eszményének, mindenekelőtt annak a szegénységnek, mely mint evangéliumi tanács még nagyobb értéket ad annak a misztikus frigynek, mely benneteket az Egyház Jegyeséhez kapcsol. Ha Krisztus szavait ama elv alapján fogadjuk el, hogy „lenni” nagyobb dolog, mint „birtokolni”, főként ha ezt materialista és hasznossági értékelés szempontjából nézzük, akkor elérkeztünk az evangéliumi meghívás antropológiai alapjához. Ha a civilizáció jelenlegi fejlődését jól megnézzük, nagyon időszerű felfedezéshez jutunk. Így válik hangsúlyozottan aktuálissá Krisztus felhívása a tökéletesség útjára. A jelenlegi civilizációs

környezetben élő ember, ha beilleszkedik a fogyasztói társadalom gondolatvilágába, ebben a helyzetben fájdalmasan éli meg személyes létének hiányát, melynek oka abban rejlik, hogy oly sok mindent birtokol. Ez az ember jobban megérti a minden időben elhangzó evangéliumi meghívást. Szeretett testvéreim és nővéreim, az a meghívás, amelyet követtek, amikor a szerzetesi tökéletesség útjára léptetek, az ember-lét gyökereit érinti, a mai világban élő ember sorsának gyökerét. A tökéletesség evangéliumi állapota nem szakít el benneteket ezektől a gyökerektől. Ellenkezőleg, ennek révén sokkal jobban elmélyülhettek abban, ami az embert emberré teszi, és a megváltás misztériumának isteni és emberi kovászával áthatjátok ezt a bűntől sokféleképpen terhelt emberséget.

„Maradandó kincsed lesz a mennyben”

5. A meghívás arra is válaszol: mi az ember-lét értelme, és milyennek kell lennie az embernek. Ez a válasz az egész életnek új értelmet ad, és meghatározza annak valódi és végső jelentését. Ez az értelem az evangéliumnak abból a felfogásából ered, mely az emberi közvéleménnyel ellentétes, mely szerint valaki elveszíti életét, ha meg akarja menteni azt; ezzel szemben, aki elveszíti életét Krisztusért és az evangéliumért, megnyeri azt, amint Márk megírta (Mk 8,35; lásd Mt 10,39; Lk 9,24).

E szavak fényében válik teljesen érthetővé Jézus felszólítása: „Menj, add el vagyonodat, és add a pénzt a szegényeknek, így maradandó kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem” (Mt 19,21). A „menj” és a „jöjj, kövess engem” között szoros összefüggés van. Mondhatjuk, hogy az utolsó szavak fejezik ki a meghívás lényegét, azaz: az embernek Krisztus nyomába kell lépnie (ebből ered a „Krisztus követése” kifejezés). Ezek a szavak:

„menj... add el...” a meghívás előfeltételét határozzák meg. De ez a feltétel nem esik a meghívás körén kívül, hanem annak egy benső része. Az ember emberségének új értelmét nem csupán abban ragadja meg, hogy követi Krisztust, hanem oly módon ragadja meg, amilyen mértékben követi. Ha vagyont eladja, és a pénzt a szegényeknek adja, akkor döbben rá, hogy az a vagyon és gazdagság, amelyet birtokolt, nem voltak maradandó értékek: a kincs sokkal inkább a szívében rejlik. Krisztustól kapja az erőt, hogy amikor másoknak ad, azzal önmagát adja. Nem az a gazdag, akinek van, hanem az, aki ad, aki tud adni.

Ez a nézet, mely ellentétes a közvéleménnyel, az evangéliumban egyedülálló értelmezést nyer. A létezés programjává válik. Szegénynek lenni abban az értelemben, ahogyan ezt a kifejezést a názáreti Mester használta, egyenértékű azzal, hogy saját emberiségemben jó sáfárja vagyok a javaknak, vagy azzal, hogy megtaláltam a kincset. Ez a kincs romolhatatlan, ugyanis az emberrel együtt átlép az örökkévalóságba, és hozzátartozik az embernek Istentől kapott végső céljához. Ez által a kincs által nyeri el az ember Istenben jövő, változhatatlan sorsát. Azt mondja Krisztus: „kincsed lesz a mennyben”. Ez a kincs nem csupán a halál utáni jutalom azokért a cselekedeteinkért, melyeket az isteni Mester példáját követve tettünk, hanem inkább eszkatologikus beteljesedése annak, ami cselekedeteinkben – ha rejtve is – de szívünk kincséből valósult meg. Amikor Jézus a hegyi beszédben (lásd Mt 6,19–20) felszólított égi kincsek gyűjtésére, hozzáfűzte: „Mert hol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,21). Ezek a szavak határozzák meg a keresztyén természetfeletti hivatást, de még inkább annak a természetfeletti hivatásnak jellegét, mely az evangéliumi tanácsok szerinti életben, a Krisztussal kötött lelki frigyen valósul meg.

6. Ennek a meghívásnak a struktúrája – amint azt a szinoptikusok szavaiból (lásd Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18,22) kihámozhatjuk – abból tűnik ki, hogy saját emberségünk alapvető kincsét ahhoz a kincshez mérjük, amellyel az ember a mennyben rendelkezik. Saját emberségünk alapvető kincse abban rejlik, hogy akkor létezünk, ha önmagunkat adjuk oda. Ebben a meghívásban mindent az élő Jézus Krisztus személyéhez kell mérnünk. A tökéletesség útjára hívó szó ötöle ered a Szentlélek által, aki új és új személyeket – férfiakat és nőket, életük különböző szakaszaiban, főleg fiatal korukban – ismételten tanít mindarra, amit Krisztus mondott (Jn 14,26). Amit névszerint az ifjúnak mondott, aki megkérdezte tőle: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). Krisztus válaszából – aki a vele beszélgetőre ránézett és megkedvelte – a megváltás titkának hatékony kovásza árad annak tudatába, szívébe és akaratába, aki őszintén és igazságban keresi Őt.

Az evangéliumi tanácsok útjára szóló hívás ily módon mindig Istentől indul: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendelvelek, hogy menjetek és teremjete gyümölcsöt, és gyümölcsötök maradandó lesz” (Jn 15,16). A hívás maga is ajándék: az ember bensejében látja meg az evangéliumi ajándékozás törvényét, mely az ő emberségében gyökerezik. Ajándék, telve az evangélium mélységével, ajándék, melyben a megváltás titkának isteni és emberi lényege ragyog a világra. „A szeretetnek nem az a lényege, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül” (1Jn 4,10).

III. AZ ISTENNEK SZENTELTSÉG

A szerzetesi fogadalom a keresztség teljesebb kifejezése

7. Hivatástok elvezetett benneteket a szerzetesi fogadalomhoz. Ebben az Egyház szolgálata által Istennek szentelt személyek lettetek, és egyúttal a ti szerzetesi közösségteknek tagjai. Ezért az Egyház úgy tekint rátok, mint Istennek szentelt személyekre, akik Jézus Krisztusban szentelték magukat Istennek, hogy egyedül az övéi legyenek. Ez az elkötelezettség meghatározza helyeteket az Egyház nagy közösségében, Isten népében. És ugyanakkor Isten népének mindent felölelő küldetéséhez rendelkezésre bocsátja a lelki és természetfeletti energia forrásait: a különleges életformát, a tanúságtételt, az apostolkodást, és mindezt szerzetesi közösségtekhez való hűségben, a véle való azonosulásban, annak szellemi örökségében. Isten népének egyetemes küldetése Krisztus messiási küldetésében gyökerezik – aki próféta, pap és király –, és mi ebből különböző mértékben részesülünk. Akik Istennek szentelték magukat, olyan mértékben, amilyen mértékben Krisztusba beépültek. A beépülés mélységét és erejét a fogadalom határozza meg.

Ez az új kapcsolat az egy és háromszemélyű Isten, valamint az ember között Jézus Krisztusban valósul meg. Ez a kapcsolat abból az eredendő szövetségből nő ki, amelyet a keresztség létesített. A szerzetesi fogadalom „a keresztség legmélyén gyökerezik, és kifejezi annak teljességét” (Perfectae Caritatis 5). Ily módon tartalmának lényege szerint új odaadássá lesz, amelyben az emberi személy Istennek adja és szenteli magát, kit mindenek fölétt szeret. A fogadalom által „elköteleztétek magatokat, hogy az evangéliumi tanácsok értelmében a tisztaságot, a szegénységet és az engedelmisséget saját szerzetesi családotok szabályaiban meghatározott

módon megtartjátok. Ezzel kifejezésre jut, hogy teljesen Istennek vagytok szentelve, és megkapjátok azt a segítséget, mely ennek teljesítéséhez szükséges. Ez határozza meg az Istennek szentelt személyek tanúságtételének és apostolkodásának sajátos formáját. Ennek a tudatos és szabad önátadásnak és az Istenhez való tartozandóságnak gyökereit a keresztségben kell keresnünk. Ez a szentség minket a húsvét misztériumához vezet, mely a krisztusi megváltás csúcsa és középpontja.

Hogy a szerzetesi fogadalom lényegét egészen világosan láthassuk, segítségül kell vennünk Szent Pálnak a római levélben található megrázó szavait: „Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? A keresztségben ugyanis eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként... Krisztus... mi is új életre keljünk” (Róm 6,3–4). „...a régi embert bennünk azért feszítették vele együtt a keresztre... hogy ne szolgáljunk többé a bűnnek” (Róm 6,6). „Ezért tekintsétek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban” (Róm 6,11).

A szerzetesi fogadalom – amely a keresztség szentségében gyökerezik – „új eltemetkezés Krisztus halálába”: új, mert tudatos és szabadon választott, új a szeretet és a meghívás miatt, új a szüntelen megújulásban. Egy ilyen „eltemetkezés” azt jelenti, hogy a „Krisztussal együtt eltemetkezett” ember „Krisztusban új életre kel”. A megfeszített Krisztuson, mint legmélyebb alapon nyugszik a keresztség és az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom, amely a II. vatikáni zsinat szavaival – „különleges felszenteltséget ad”. Ez a felszenteltség: halál és egyúttal szabadulás is. Szent Pál mondja: „úgy tekintsétek magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek”, ugyanakkor ezt a halált „a bűn szolgaságából való szabadulásnak” nevezi. Ebből a szerzetesi fölszenteltség-

ből, amely a keresztség szentségén alapszik, fakad elsősorban az új élet „az Istenért Jézus Krisztus-ban”.

Így tehát, amikor fogadalmat teszünk az evangéliumi tanácsokra, sokkal érettebb és tudatosabb módon „levetjük a régi embert”, egyúttal „magunkra öltjük az új embert, aki az Istenhez hasonlóvá alkotott, megigazult és szent teremtmény” – hogy ismét Szent Pál efezusi levelének szavaival éljünk (lásd Ef 4,22–24).

A jegyesi szeretet köteléke

8. Így tehát, kedves testvérek és nővérek, ti valamennyien, akik az egész Egyházban az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmatok révén szövetségben éltek, megváltásunk szentévében újra tudatosítjátok, hogy különleges módon részesültök a Megváltó kereszthalálában. Részesedést mondunk, melynek erejében vele együtt feltámadtok, mindig új és új életre támadtok. Az Úr valamennyiőtökhöz szól Izajás próféta hajdani szavaival:

„Ne félj, mert megváltottalak;

neveden szólítalak: az enyém vagy” (Iz 43,1).

Az evangéliumi felszólítás: „Ha tökéletes akarsz lenni... kövess engem” (Mt 19,21), az isteni Mester szavaiból áradó világossággal vezet és irányít minket. A megváltás mélységéből fakad Krisztus hívása, és ebben a mélységben érinti az emberi szívet is. A megváltás kegyelmének erejéből fakadó üdvözítő hívás a meghívott lélekben az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom formájában éri el célját. Ez a ti választotok a megváltói szeretet felszólítására. Ez a válasz is szeretetből fakad, az önátadó szeretetből. Ebben van az Istennek-szenteltség lényege, azaz az egész személynek a megszentelődése. Izajás szavai: „megváltottalak – enyém vagy” ezt a szeretetet pe-

csétezik meg; az Istennek szóló teljes és kizárólagos önátadás szeretetét.

Ily módon alakul ki a jegyesi szeretet, melyben szüntelenül visszhangzanak az Izraelhez intézett szavak, hogy az Úr „kiválasztotta... és tulajdonába vette” (Zsolt 135,4). Minden Istennek szentelt ember személyében az Ó- és Újszövetség „Izraelje” nyer kiválasztást. Az egész messiási nép, az egész Egyház nyer kiválasztást minden egyes személyben, kit Isten ebből a népből magának kiválaszt; abban az emberben, aki mindenkiért Isten tulajdonává szenteli magát. Bár senki, még a legszentebb ember sem mondhatja ki Krisztus megváltó erejű szavait: „értük szentelem magamat” (Jn 17,19), mégis mindenki, aki ajándékozó szeretettel Istennek ajánlja magát kizárólagos tulajdonnal, eljuthat a hit által eme szavak világába.

Nemde, erre buzdítanak minket Szent Pálnak a római levélben található szavai, melyeket gyakran ismételtetünk, és amelyekről gyakran elmélkedünk: „Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemetek hódolata” (Róm 12,1). Ezekben a szavakban szinte visszhangzanak a messzeségből annak igéi, aki a világba lépve emberré lett, és így szólt az Atyához: „emberi testet alkottál nekem... nézd, megyek Istenem, hogy teljesítsem akaratomat” (Zsid. 10,5.7).

Mélyedjünk el hát – megváltásunk jubileumi évével kapcsolatban Krisztus testének és lelkének misztériumába, mely minden megváltói és jegyesi szeretet forrása; azért jegyesi, mert megváltói. Szeretetből adta magát áldozatul, szeretetből adta oda testét a világ bűneiért. Ha ti a szerzetesi fogadalom megszentelődésével teljesen el tudtok merülni a Megváltó húsvéti titkában odaadó szeretetben, akkor töltsé el testeteket és lelketeket az az áldozati lelkület, melyre Szent Pál a római levélben buzdít:

„...adjátok magatokat áldozatul” (Róm 12,1). Ilyen módon áthatja a szerzetesi fogadalmat az a szeretet, mely Jézus szívében megváltói és egyúttal jegyesi szeretet is. Ilyen szeretetnek kell valamenynyitőkből kiáradnia – kedves testvérek és nővérek – mely a keresztség szentségén alapuló, különleges Istennek szenteltségből források; Krisztusban és az Egyházban a ti új életetek kezdete, kezdete az új teremtménynek.

Bárcsak ezzel a szeretettel együtt át tudnátok élni annak örömét, hogy egyedül az Isteni vagytok, a Szentháromság: az Atya, Fiú és Szentléleknek az öröksége. Gyakran ismételtessétek a zsoltáros isteni ihletésű szavait:

„Különben kim lenne a mennyben?
De ha nálad vagyok,
nem kívánok semmit sem a földön.
Testem és szívem elenyészik,
de sziklám és osztályrészem örökre az Isten”
(Zsolt 73,25–26).

Avagy ezeket a sorokat:

„Így szóltam az Úrhoz:
Uram, te vagy boldogságom, téged semmi
sem szárnyal túl!”
„Uram, örökrészem és kelyhem,
te tartod kezekben sorsomat”
(Zsolt 16,2.5).

Az a tudat, hogy a világ Megváltójában, az Egyház jegyesében, Jézus Krisztusban az Isteni vagytok, égesse szívetekbe, gondolataitokba, szavaitokba és cselekedeteitekbe a bibliai menyasszony pecsétjét (lásd Én 8,6). Amint jól tudjátok, Krisztusnak ezt az izzó és mélységes ismeretét napról napra megadja és erősíti bennetek a személyes, a közösségi és litur-

gikus imától áthatott életetek, mely szerzetesi közösségeknek sajátja. Éppen ezért azok a szerzetesek, akik teljesen az elmélkedő imádságnak szentelték magukat, hatékony és erős támaszai azoknak a testvéreiknek, akik az apostolkodásban tevékenykednek. Az a tudat, hogy Krisztuséi vagytok, a világ és az emberek minden fájdalma, szorongása és reménye előtt nyissa meg szíveteket, gondolataitokat és tevékenységeteket a megváltás titkának kulcsával. Hiszen fölszenteltségetek révén mindezekben Isten jelenlétének különleges jelei vagytok, annak az Istennek, „kinek mindenek élnek” (lásd Lk 20,38), és akinek láthatatlan országa mindent felölel.

Mikor Krisztus „reátok tekintett, és megszerezett” titeket, kedves testvérek és nővérek, akkor mindannyiótoknak szólt a „kövess engem”. De ez azt jelenti: vedd ki részedet teljességgel és hatékonyan az „új teremtmény formálásában, melynek létre kell jönnie az Igazság Lelkének erejéből, aki Krisztus húsvéti misztériumának bőségéből munkálkodik.

IV. AZ EVANGÉLIUMI TANÁCSOK

A megváltás rendje

9. A fogadalom révén mindegyikötök előtt feltárul az evangéliumi tanácsok útja. Az evangéliumban gyakran hangzik el olyan buzdítás, mely túlmutat a törvényen, nem csupán a „szükségest” mutatja meg, hanem a „jobbat” is. Ilyen buzdítás: ne ítélj; adj kölcsönt, viszonzást nem várva; tegyetek eleget annak, aki kér vagy kíván valamit tőletek; hívd lakomára a szegényeket; bocsássatok meg az embereknek (lásd Mt 7,1; Lk 6,35; Mt 5,40–42; Lk 14,13–14; Mt 6,14–15). – és más hasonló. Ha a hagyomány szerint az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom három dologra: a szüzességre, a szegénységre és az engedelmségre összpontosul, akkor világo-

san kitűnik ezeknek súlya, mert bizonyos értelemben az üdvrend összefoglaló mozzanatai. Mindaz, ami az evangéliumban tanácsként elhangzik, áttételesen ahhoz az úthoz tartozik, melyre Krisztus hív minket, mondván: „kövess engem”. A szüzesség, a szegénység és az engedelmisség ennek az útnak „Krisztus-középpontúsági” jelleget adnak, és ráütik a megváltás egész rendjének pecsétjét.

Ennek a rendnek természetéhez tartozik a világ-mindenség átalakítása az emberi szív által, a lélek mélyéből: „... a természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását... abban a reményben... hogy a mulandóság szolgai állapotából majd fel szabadul az Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm 8,19–21). Ez az átalakulás együtt jár azzal a szeretettel, melyet Krisztus hívása áraszt az ember szívébe. Azzal a szeretettel, mely a megszenteltség lényegét adja: amelyben egy férfi vagy nő, a keresztségen alapuló szerzetesi fogadalommal Istennek szenteli magát. Magának a megváltás rendjének feltárását Szent János első levelében olvashatjuk: „ne szeressétek a világot és azt, ami a világhoz tartozik. Aki a világot szereti, nem szereti az Atyát. Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége nem az Atyától való, hanem a világtól. A világ elmúlik az ő kívánságaival; de aki az Atya akaratát cselekszi, örökké megmarad” (1Jn 2,15–17).

Kedves testvérek és nővérek, a szerzetesi fogadalom szívetekbe oltja az Atya szeretetét, azt a szeretetet, mely eltölti Jézusnak, a világ Megváltójának szívét. Ez a szeretet átöleli a világot és mindent, ami az Atyától való; ez a szeretet arra törekszik, hogy legyőzzön mindent a világban „mi nem az Atyától való”. Arra törekszik, hogy legyőzze a hármaskívánságot. „A test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége” az ember bensejéhez tartoznak, mint az eredendő bűn öröksége. A világot Isten

teremtette, és az ember hatalmába adta (lásd Ter 1,28), de az eredendő bűn miatt az ember szívében a világgal való kapcsolata sokféleképpen torzult. A megváltás rendjében a tisztaság, a szegénység és az engedelmesség evangéliumi tanácsa a leghatásosabb eszköz arra, hogy az ember szívében átfőrmálódjék ez, a világgal való kapcsolat: mind a környező, mind benső világunkkal. Ez utóbbit érti a Szentírás elsősorban „világnak”, melyből mindaz fakad, „ami nem az Atyától való”.

Szent János fentebb idézett első levele alapján könnyen belátható, hogy a három evangéliumi tanácsnak milyen nagy jelentősége van a megváltás rendjében. Ugyanis az evangéliumi tisztaság segít bennünket, hogy benső életünkben átalakítsunk mindent, ami a test kívánságából ered; a szegénység átsegít a szemek kívánságán; az evangéliumi engedelmisséggel pedig rendbe hozhatunk mindent, ami az ember szívében az élet kevélységéből ered. Mindezeket figyelembe véve, ez a győzelem átalakulásnak mondható, hiszen a megváltás egész elgondolását így fejezi ki Jézus főpapi imájában: „Nem azt kérem tőled, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól” (Jn 17,15). Az evangéliumi tanácsok lényegüknél fogva „a teremtmények megújítását” szolgálják: a világ úgy legyen alávetve az embernek, hogy az ember szabadon adhassa át magát az Istennek.

10. Az evangéliumi tanácsok tüzetesebb vizsgálata újabb összefüggést tár fel a tanácsok és a megváltás rendje között. A megváltás Jézus Krisztus húsvéti misztériumában éri el tetőpontját, ott, ahol összekapcsolódik a halálban való önkiüresítés a feltámadásban születő új élettel. Az evangéliumi tanácsok követésében szinte tükröződik a húsvéti misztérium eme kettőssége (lásd *Perfectae Caritatis*, 5). Benne van a szükséges szakítás mindazzal, ami ben-

nünk bűn vagy annak következménye, és benne van annak lehetősége, hogy naponta újjászülessünk az emberi lélek mélyén rejlő magasabbrendű jóra. Ez a jó a kegyelem hatására fejlődik ki, és erre az ember lelkét különösen fogékonnyá teszi a tisztaság, a szegénység és az engedelmesség gyakorlása. Az egész megváltási rend abban teljesedik ki, hogy minden szentség elsődleges létesítője, a Szentlélek, titokzatos módon indítja és irányítja az ember lelkét. Kedves testvérek és nővérek, az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmatok ezen az úton nyit tág teret néktek az „új teremtmény” számára (lásd 2Kor 5,17), amely a megváltás ökonómiája szerint a ti emberi „énetekben” bontakozik ki, és személyes énetek révén az egyéni és a közösségi kapcsolatokban is érvényesül. És egyúttal érvényre jut az emberiségben, mely része az Istentől teremtett világnak, annak a világnak, melyet az Atya újra szeret örök Fiában, a világ Megváltójában.

Erről a Fiúról mondja Szent Pál: „Ő mint Isten... szolgálai alakot öltött... kiüresítette önmagát, és hasonló lett az emberekhez” (Fil 2,6–7). Az evangéliumi tanácsok követéséhez tartozó lemondás jellegénél fogva krisztocentrikus. Ezért a názáreti Mester kimondottan a keresztet jelöli meg követésének feltételeként. Ő, ki valamikor mindannyiótokat hívott: „kövess engem”, azt is mondta: „aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét, és úgy kövessen engem” (tudniillik: lépjen nyomomba) (Mk 8,34; Mt 16,24). Ez minden hallgatójának szólt, nem csupán tanítványainak. Tehát az önmegtagadás törvénye a keresztény hivatás lényegéhez tartozik. Kiváltképpen annak a hivatásnak lényegéhez, mely az evangéliumi tanácsok fogadalmához kapcsolódik. Azok számára tehát, akik ennek a hivatásnak útjára léptek, teljesen érthetővé válnak a filippiekhez írt levélben olvasható súlyos szavak: „Érte mindent elvettem, sőt szemétnek

tekintetem, csakhogy Krisztust elnyerhessem, és hozzá tartozzam” (Fil 3,8–9). Az önmegtagadás – a Kálvária misztériumának megfelelően – szükséges ahhoz, hogy valaki teljesen a megfeszített és feltámadt Krisztushoz tartozzék. Olyan lemondásról van itt szó, amelyben az ember teljesen felismeri embersége misztériumát, és azt megerősíti azzal a csodálatos fejlődéssel, melyről ugyanaz az apostol másutt szol: „... bár a külső ember romlásnak indult bennünk, a belső napról napra megújul” (2Kor 4,16). Ilyen módon a megváltás rendje kiárasztja a megváltás misztériumának erejét az emberi lét területére, azokra, akik szabadon követik Krisztus hívását az evangéliumi tanácsok szerint a tiszta, a szegény és az engedelmes életre.

V. TISZTASÁG, SZEGÉNYSÉG, ENGEDELMESSÉG

11. Tisztaság

A hivatás húsvéti jellegét, mindenegyes tanács esetében, különböző szempontok szerint vizsgálhatjuk. Valóban a megváltás értékrendjében kell értékelnünk és élni azt a tisztaságot, melyet a szegénységgel és az engedelmességgel együtt fogadtatok. Ebben nyer választ Krisztus hívó szava: „... van, aki a mennyek országáért önként mond le a házasságról. Aki fel tudja fogni, az fogja föl!” (Mt 19,12). Előzőleg Jézus határozottan kijelentette: „... csak az fogja fel, akinek megadatott” (Mt 19,11). – Ez utóbbi szavak világosan kimondják, hogy ez nem törvény, csak tanács. Erről szol Szent Pál is a korintusi levélben (lásd 1Kor 7,28–40). Ez a tanács elsősorban az emberi szív szeretetére irányul. A szegénység és főként az engedelmesség a szerzetesi fogadalomból a megváltói szeretetet emeli ki, a szüzesség pedig ennek a szeretetnek inkább a jegyesi jellegét. Nyilvánvaló,

hogy itt arról a szüzességről van szó, amellyel „önként mond le valaki a házasságról”; itt a szüzesség a Megváltó iránti jegyesi szeretet kifejezője. Ebben az értelemben tanít az apostol: „... aki férjhez adja hajadon leányát, jól teszi, aki pedig nem adja férjhez, még jobban teszi” (1Kor 7,38). „A nőtlennek arra van gondja, ami az Úré: hogyan járjon az Úr kedvében” (1Kor 7,32), és „a nem házas asszony és a szűz arra gondol, ami az Úré, hogy testben és lélekben szent legyen” (1Kor 7,34).

Sem Krisztus, sem Szent Pál szavaiból nem következik a házasság lebecsülése. A tisztaság evangéliumi tanácsa csak utal arra a különleges lehetőségre, mely az ember számára – legyen az férfi vagy nő – lehetővé teszi Krisztus, az Úr iránti jegyesi szeretetet. Hogy valaki „önként lemond a házasságról a menynek országáért”, nem csupán szabad akarati elutasítása a házasságnak és a családi életnek, hanem karizmatikus döntés, mely Krisztust választja egyedüli és kizárólagos jegyesként. Ez a választás nem csupán azt teszi lehetővé, hogy valakinek „gondja legyen arra, ami az Úré”, hanem mert ez „a menynek országáért” történik, ezt az eszkatologikus országot minden ember számára közel hozza, a kor körülményei szerint, sőt bizonyos mértékben jelenvalóvá is teszi ebben a világban.

Ezáltal az Istennek szentelt személyek megértik az egész megváltás rendjének legbensőbb célját. Ez a cél: közelebb hozni Isten országát, mely természete szerint távoli és eszkatologikus. A szüzességi fogadalommal Istennek szentelt személyek részt kapnak a megváltás rendjében, mert azzal, hogy szabadon lemondanak a házasság és a családi élet örömeiről, másrészt azáltal, hogy „magukat házasságra alkalmatlanná tették a mennyek országáért”, ebbe a mulandó világba hozzák a jövődő feltámadás és az örök élet üzenetét (lásd Lk 20,34–36; Mt 22,30;

Mk 12,25), azét az életét, mely Istenhez kapcsol a boldog színélátásban és szeretetben. Ez a szeretet felöleli és áthatja az emberi szív minden szeretetét.

12. A szegénység

A szegénységre vonatkozóan mennyire kifejezőek a második korintusi levél szavai, melyek gondosan összefoglalják mindazt, amit erről az evangéliumban hallunk! „Hiszen ismeritek Urunk Jézus Krisztus jótékonyágát. Noha gazdag volt, értetek szegénnyé lett, hogy szegénysége által meggazdagodjatok” (2Kor 8,9). Ezeknek a szavaknak értelmében a szegénység Jézus Krisztus megváltói kegyelmének belső struktúrájához tartozik. A szegénység nélkül érthetetlen az isteni ajándékozás titka, melyben az ember részesült. Ez az ajándékozás Jézus Krisztusban vált teljessé. Az evangéliumban középponti helyet foglal el a szegénység, a meghirdetett nyolc boldogság elseje: „Boldogok a lélekben szegények” (Mt 5,3). Az evangéliumi szegénységben tárul fel az egész titok, „mely öröktől fogva el volt rejtve Istenben” (Ef 3,9). Csak akik ilyen módon szegények, csupán ők képesek bensőleg megérteni annak szegénységét, aki végtelenül gazdag. Krisztus szegénysége Isten végtelen gazdagságát rejt, sőt az annak tagadhatatlan bizonyossága. Isten gazdagsága nem nyilvánulhat meg semmiféle teremtettségben megfelelő módon. Kizárólag a szegénységben fejezheti ki magát. Ezért tudják csak a szegények megérteni, azok, akik lélekben szegények. Közöttük Krisztus, az isten-ember az első, ő, „aki gazdag volt és szegénnyé lett”. Ő nemcsak tanítója, hanem hirdetője és keze annak a megváltó szegénységnek, amely megfelel Isten végtelen gazdagságának és kegyelme kimeríthetetlen erejének.

Tehát az is igaz, amit az Apostol mond: „... add el, amid van... oszd szét... és maradandó kincsed lesz a mennyben” (Mt 19,21; lásd Mk 10,21;

Lk 18,22). Ezekben a szavakban felszólítás van: saját szegénységünkől gazdagodjanak mások. Ennek a felszólításnak mélyén rejlik Isten végtelen gazdagságának bizonyága, azé a gazdagságé, mely a kegyelem titkában kiárad az ember lelkébe, hogy ott forrást fakasszon a szegénységből mások gazdagodására. Ez nem vethető össze az anyagi javak semmiféle bőségével, ebből a forrásból, miként Istentől, úgy árad a jó mások számára. Ez az ajándékozás valósul meg Krisztus misztériumában, akinek szegénységéből lettünk gazdaggá. Az evangélium lapjain figyelemmel kísérhetjük, hogy ez a gazdagodás hogyan fejlődött és érte el csúcspontját a húsvéti eseményben: az a Krisztus, aki a kereszthalálban a legszegényebbnek bizonyult, ugyanaz, aki feltámadása által az új élet teljességével mérhetetlenül gazdagított minket.

Kedves testvérek és nővérek, ti, akik az evangéliumi fogadalom révén lélekben szegények vagytok, vállaltok egész életetek folyamán Krisztusnak ezt az üdvözítő szegénységét: napról napra érlelődjék ez bennetek! „Elsősorban Isten országát és annak igazságát keressétek...” ... és a továbbiakat „mind megkapjátok hozzá” (Mt 6,33). Bárcsak bennetek és általatok beteljesednék a szegények, a lélekben szegények (lásd Mt 5,3) számára ígért evangéliumi boldogság! (lásd Lk 6,20).

Engedelmesség

13. Krisztus „mint Isten, az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez feltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgai alakot öltött, kiüresítette magát, és hasonló lett az emberekhez. Külsőjét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil 2,6–8). Szent Pálnak a filippiekhez írt leveléből ezek a sorok a megváltás

lényegét érintik. Ebben az igazságban Jézus Krisztus engedelmissége különleges és meghatározó módon található meg. Ezt csak megerősítik a rómaiakhoz írt levél szavai: „Ahogy egy embernek engedetlensége miatt mindnyájan bűnössé váltak, egynek engedelmisségéért meg is igazultak” (Róm 5,19).

Az engedelmisség evangéliumi tanácsa olyan meghívás, mely Krisztus „mindhalálig” tartó engedelmisségéből ered. Mindazok, akik Krisztus „kövess engem” felszólítására ezt a meghívást elfogadták, elkötelezték magukat – amint a zsinat tanítja – Krisztus követésére, aki „a kereszthalálig tartó engedelmissége által az embereket megváltotta és megszentelte” (Perfectae Caritatis, 1). Az engedelmisség evangéliumi tanácsát követve eljutunk a megváltás ökonómiájának legbensőbb lényegéhez. Amennyiben megvalósítják ezt az evangéliumi tanácsot, különös módon részesülnek annak az egynek engedelmisségében, akinek engedelmissége által „oly sokan lettek megigazultakká”.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy mindazok, akik az engedelmisség evangéliumi tanácsa szerint akarnak élni, különös módon odaállnak a gonoszság misztériuma (lásd 2Tesz 2,7) és a megigazulás, valamint az üdvözítő kegyelem misztériuma közé. Ebben a helyzetben szembekerülnek az emberi természet bűnre való hajlamával, annak gyökerével, az „élet kevélységének” egész örökségével és a túlzott önszeretetből fakadó uralomvágygal, a szolgálat elutasításával, de ugyanakkor az engedelmisség fogadalmával arra törekszenek, hogy Krisztus hasonlatosságára formálják önmagukat, annak a Krisztusnak hasonlóságára, aki „engedelmisségével az embereket megváltotta és megszentelte”. Arra törekszenek, hogy az engedelmisség tanácsában megtalálják feladatukat Krisztus megváltói művében, és megtalálják saját megszentelődésük útját.

Ezt az utat jelölte meg Krisztus az evangéliumban,

amikor gyakran szolt az Atya akaratának teljesítéséről, annak állandó kereséséről: „Az én eledelem, hogy annak akaratát teljesítsem, aki küldött, s elvégezzem, amit rám bízott” (Jn 4,34). „Mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki küldött” (Jn 5,30). „Aki küldött, velem van, nem hagyott magamra, mert mindig azt teszem, ami tetszésére van” (Jn 8,29). „Nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem meg, hanem annak akaratát, aki küldött” (Jn 6,38). Ez az Isten akaratának teljesítésére irányuló készség emlékeztünkbe idézi a zsoltáros messiási vallomását: „A könyvtekercsben rólam írták, hogy teljesítsem akaratodat. Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet” (Zsolt 40,8–9; lásd Zsid 10,7).

A Fiúnak ez az örömteljes engedelmissége a szenvedésben és a kereszten éri el tetőpontját: „Atyám, ha akarod, kerüljön el ez a kehely, De ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tiéd” (Lk 22,42; lásd Mk 14,36; Mt 26,42). Krisztus már a Getszemánkerti imában kész volt elfogadni az Atya akaratát, eltöltötte a fájdalom teljessége, és ez változott „a halál, a kereszthalál” tartó engedelmisséggé, amelyről Szent Pál beszél.

Az engedelmisségi fogadalom révén, az Istennek szentelt személyek alázatosan elszánják magukat arra, hogy elsősorban a Megváltó engedelmisségét akarják követni. A keresztyén élet mindenkit kötelez Isten akaratának elfogadására és törvényeinek megtartására, mégis a szerzetesi mivolt, a tökéletesség állapota, az engedelmisség fogadalma – kedves testvérek és nővérek – megerősíti mindegyikötök lelkében annak a szoros kapcsolatnak kötelezettségét, mely benneteket a „mindhalál, engedelmes” Krisztushoz fűz. És mert Krisztusnak ez az engedelmissége a megváltás művének legbensőbb magva, amint azt az idézett apostol szavai tanúsítják, ezért az engedelmisség evangéliumi tanácsában meg kell

látnunk a megváltás ökonómiájának sajátos mozzanatát, mely áthatja a ti hivatástokat, melyet az Egyházban betöltötök.

Ebből adódik „a Szentlélek iránti feltétlen odaadás” Ő iránta, aki mindenekelőtt az Egyházban tevékenykedik, mint azt elődünk, VI. Pál Evangelica Testificatio kezdetű apostoli iratában kifejtette, de ugyanez tűnik ki szerzetesi közösségeitek Constitutióiból. Ebből adódik az a vallásos engedelmesség, mellyel az Istennek szentelt személyek, hitük szellemében a törvényes előjáróik iránt viseltetnek, akik Isten helyettesei. Erre vonatkozóan fontos figyelmeztetést találunk a Zsidó levélben: „Engedelmeskedjete előjáróitoknak, és kövessétek őket, mert ők vigyáznak rátok abban a tudatban, hogy számot adnak lelketekről.” A levél szerzője hozzáfűzi: „... bárcsak örömmel tehetnék, nem sóhajtozva, mert hisz az nem válnék javatokra” (Zsid 13,17).

Az előjárók a maguk részéről vegyék fontolóra, hogy nekik a szolgálat szellemében kell élniök a hatalommal, melyet az Egyház hivatala rájuk bízott; legyenek mindig készségesek és hallgassák meg testvéreiket, hogy jobban megértsék, mit kíván az Úr mindegyikőjüktől, de ugyanakkor szigorúan ragaszkodjanak döntés és rendelkezés dolgában ahhoz, amit megfelelőnek látnak.

Az így értelmezett alárendeltségből és engedelmességből ered a szolgálat lelkülete, mely a ti egész életeteket Krisztus példájához igazítja, ki „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért” (Mk 10,45). Hajdan Jézus anyja az angyali üdvözllet döntő pillanatában, kezdettől fogva bekapcsolódott a megváltás üdvözítő rendjébe, amikor mondotta: „Íme az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,38).

Ne felejtsetek ezenkívül – kedves testvérek és nővérek –, hogy az az engedelmesség, amellyel fenn-

tartás nélkül Istennek szenteltétek magatokat az evangéliumi tanácsok fogadalmában, mindegyikőtök számára a belső szabadság példátlan jele, miként Krisztus szabadságának végleges kifejezője az ő „mindhalálig” való engedelmessége: „... odaadom életemet, hogy majd újra visszavegyem. Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda...” (Jn 10,17–18).

VI. AZ EGYHÁZ IRÁNTI SZERETET

14. Megváltásunk jubileumi évében az egész Egyház meg akarja újítani Krisztus iránti szeretetét, aki a világ és az emberek megváltója, a mi Urunk és az Egyház jegyese. Ezért tekint rátok ebben a szentévben különös figyelemmel – kedves testvérek és nővérek. Ti, mint Istennek szentelt személyek, különleges helyet foglaltok el akár Isten népének egyetemes közösségében, akár a helyi közösségekben. Ha az Egyház azt kívánja, hogy a rendkívüli szentév kegyelme révén megújuljon Krisztus iránti szeretetetek, akkor ezt annak tudatában teszi, hogy az egyesek szeretete Isten egész népének javára válik. Az Egyház tudja, hogy a fölszentelt személyek Krisztus iránti szeretete az egész misztikus test szeretete, mely az isteni Jegyesre, a misztikus test fejére irányul. Az Egyház hálás néktek, hogy az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmatokkal Istennek szenteltétek magatokat, mert ezzel különlegesen tesztek tanúságot a szeretetről. Egyúttal megerősíti belétek vetett bizalmát, mert azt az életmódot választottátok, mely Istennek egyedülálló ajándéka az Egyház számára. Az Egyház számít a ti nagylelkű együttműködésekre, hogy hűséges sáfarai és munkatársai lesztek az „együtt az Egyházzal” gondolatának; mindig együtt dolgoztok vele, Péter tanítóhivatalának és a vele közösségben levő főpásztorok útmutatásával és intézkedésével összhangban, megerősítve egyé-

nenként és közösségben is az egyházas lelkületet. Ugyanakkor az Egyház imádkozik értetek, hogy meg ne fogyatkozzatok a szeretet tanúságtételében (lásd Lk 22,32), és kér titeket, hogy ebben a szellemben fogadjátok a megváltás szentévének üzenetét.

Ugyanerre kér az Apostol a filippiekhez írott levélben: „... hogy szeretetetek egyre jobban gyarapodjék a helyes ismeretekben és a teljes megértésben, hogy el tudjátok dönteni, mi a helyes. Akkor tiszták és feddhetetlenek lesztek Krisztus napjára, bővelkedni fogtok az igaz élet gyümölcseiben” (Fil 1, 9–11).

Krisztus megváltói művével, „a nekünk ajándékozott Szentlélekkel, kiáradt szívünkbe az Isten szeretete” (Róm 5,5). Szüntelenül kérjük a Szentlelket, hogy „mindenki saját ajándékának” (lásd 1Kor 7,7) megfelelően tudjon tanúságot tenni erről a szeretetről. Győzedelmeskedjék bennetek „a lélek törvénye... a Krisztusban való élet” hivatástokhoz méltó módon, az a törvény, mely „megszabadít... a halál törvényétől” (Róm 8,2). Éljétek tehát ezt az új életet felszenteltségetek mértéke szerint, a különböző karizmatikus adományok mértéke szerint, melyek megfelelnek az egyes rendi közösségek elkötelezettségének. Az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom mindegyikötöknek megmutatja mindazt, amit a Lélek által el lehet fojtani (lásd Róm 8,13), ami ellentétes ezzel az étellel; ami a bűnt és a halált szolgálja; ami ellentmond az Isten és az emberek igaz szeretetének. A világ igényli ezt az igazi szembefordulást, mely a szerzetesi elkötelezettségben rejlik; ez az állandó üdvözítő megújulás kovásza. „Ne hasonlítatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva, alakuljatok át, hogy felismerjétek: mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes” (Róm 12,2). Az Ecclesiae Sanctae apostoli iratban a tapasztalatok összegzésére és a kor követelményeihez való alkalmazkodásra szánt időszak letelt, és az egyes intézmények már megkapták vagy

hamarosan megkapják a megújított rendi szabályzat jóváhagyását. Bárcsak ösztönözne benneteket az Egyháznak ez az ajándéka arra, hogy ezeket a szabályokat megismerjétek, megszeressétek, de főként nagylelkűen és hűségesen életre váltsátok, emlékeztetekbe idézve, hogy a szeretet vitathatatlan jele az engedelmség!

A mai világ és az emberiség igényli a szeretetnek ezt a megnyilvánulását. Igényli a megváltás melletti tanúságtételt úgy, amint az az evangéliumi tanácsokra tett fogadalomban megtalálható. A tanácsok, mindegyik a maga módján, de belső összefüggésük egészében is, a megváltás bizonyosságai, melyek a kereszt és a feltámadás erejében a világot és az egész emberiséget elvezetik a Szentlélekben a végső beteljesedésre. Ezt a beteljesedést az ember – és általa az egész teremtet világ – Istenben és csakis Istenben találhatja meg. A ti tanúságtételek ezért felbecsülhetetlen értékű. Kitartóan kell fáradoznunk, hogy ez világossá váljék az emberek előtt, és megteremje gyümölcsét. Az egyházi előírások hűséges megtartása sokban segít benneteket, hogy a ti fölszenteltségetek és szegénységi elkötelezettségetek külsőleg is kifejezésre jusson (lásd C. J. C. 669).

Az apostolkodás

15. Amikor így tanúskodtok a Krisztus iránti jegyesi szeretetről, akkor ebből kiviláglik minden ember számára az evangélium teljes üdvözítő igazsága. Kedves testvérek és nővérek, ebből ered hivatástok sajátosságaként az Egyház apostoli munkájában való részesedés, az egyetemes küldetésben való részesedés, amelyet Istentől kapott sokféle adománnyal minden nép között különböző módokon gyakoroltok. A ti sajátos küldetésetek harmonikusan kapcsolódik az apostolok küldetéséhez, akiket az Úr „minden néphez” küldött, hogy „tanítsák”

(lásd Mt 28,19) őket, és ennek megfelelően kapcsolódik most is a hierarchikus rend küldetéséhez. Az apostoli munkában, melyet a felszentelt személyek folytatnak, a Krisztus iránti jegyesi szeretet természetesen átfarmálódik az Egyház iránti szeretetté, mert az Egyház Krisztus teste, Isten népe, az Egyház egyben anya és jegyes is.

Nehéz volna leírni avagy felsorolni, hogy az Istennek szentelt személyek az apostolkodásban hányféle módon nyilváníthatják az Egyház iránti szeretetüket. Ez attól függ, hogy a rendalapító milyen különleges adományokban részesült, melyet Isten elfogadott, az Egyház jóváhagyott, és így az egész közösség karizmájává lett. Ez az adomány megfelel az Egyház különböző szükségleteinek és a történelmi korok igényeinek, és ugyanakkor folyamatossá válik és erősödik a szerzetesi közösségek életében, mint az Egyház életének és apostolkodásának egyik maradandó eleme. Akár az apostolkodást termékkennyé tévő szemlélődésről, akár a közvetlen apostoli tevékenységről van szó, mindezekben az elemekben és minden területen kísér benneket az Egyház áldása, lelkipásztori és anyai gondoskodása. Így tudjátok megőrizni Isten népében, a hivatások és karizmák nagy és általános közösségében a lelkiség azonosságát és tevékenységteknek helyes irányvonalát. Az egyes intézmények – akár külön-külön, akár szervesen beépülve az Egyház általános küldetésébe – sajátos módon előtérbe helyezik a megváltásnak egyfajta rendjét. Kedves testvérek és nővérek, ennek a jelét mélyen magatokban hordozzátok, mert fel vagytok szentelve, és az evangéliumi tanácsokra fogadalmat tettetek.

Bár a ti sokrétű apostoli munkátok nagyon fontos, mégis a ti legfontosabb apostolkodási ténykedéseitek mindig az, hogy mik vagytok és kik vagytok az Egyházban. Mindegyikötökről különösen megismételhetők az Apostol szavai: „Hiszen meghaltatok,

és életetek Krisztussal van elrejtve az Istenben' (Kol 3,3). Ez a „Krisztussal való elrejtettség Istenben” egyúttal rátok is vonatkoztatja a Mester szavait: „... ugyanúgy a ti világosságtok is világítson az embereknek, hogy jótetteiket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat” (Mt 5,16).

„Világítanotok kell az embereknek”, ezért fontos, hogy tanúságot tegyetek saját közösségekben a kölcsönös szeretetről, mely minden közösségben hozzátartozik a testvériség szelleméhez, mert az Úr azt mondta: „Arról tudják meg majd rólatok, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35).

A ti szerzetesi életetek alapvetően közösségi természetű, amelyet „az evangéliumi tanítás, a szent liturgia és főként az eukarisztia táplál; kimagasló módon valósítja a személyek közötti és a közösségi kapcsolatot, ha „megelőzitek egymást tiszteletadásban és hordozzátok egymás terhét”; ezzel a lelki egységgel igazoljátok, hogy „az Úr jelenlétének örvendeztek” (Perfectae Caritatis 15). Nagyon fontos, hogy az Egyházban végzett apostoli munkátokban viseljétek szíveteken az emberek baját és fájdalmát, mely a mai világban oly nyíltan és megrázóan jelentkezik. Az Apostol ezt tanítja: „Hordozzátok egymás terhét, így teljesítsétek Krisztus törvényét” (Gal 6,2), majd hozzáfűzi: „A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm 13,10).

A ti küldetésteknek láthatónak kell lennie! Mélynek, nagyon mélynek kell lennie annak a köteléknek, mely benneteket az Egyházhoz köt (lásd C. J. C. can 675,3). Mindazzal, amit tesztek, de főként azáltal, amik vagytok, hirdetitek és tanúsítjátok azt az igazságot, hogy „Krisztus szerette az Egyházat, és feláldozta magát érte” (Ef 5,25). Ez az igazság az egész megváltás rendjének alapja. Bárcsak Krisztusból, a világ megváltójából eredne az Egyház iránti szeretetek kiapadhatatlan forrása!

VII. BEFEJEZÉS

16. Ez a buzdítás, melyben megváltásunk jubileumi évében, az Angyali Üdvözlét ünnepén fordulunk hozzátok, bizonyosága annak a szeretetnek, amellyel az Egyház a szerzeteseket és szerzetesnőket körülveszi. Ti – szeretett testvérek és nővérek – az Egyház különös értéke vagytok. Ezt az értéket teljesebben megértjük, ha végiggondoljuk a megváltás igazságát. Erre alkalmat és indítást ad ez a szentév. Ismerjétek fel ennek fényében azonosságtokat és méltóságotokat. Krisztus keresztye és feltámadása által a Szentlélek „gyűjtsen lelketekben világosságot, hogy megértsétek, milyen reményre hívott meg benneteket, milyen gazdag az a felséges örökség, amelyet ő a szenteknek szán” (Ef 1,18).

Az Egyház szüntelenül könyörög ezért a lélekben gyűjtött világosságért mindannyiótok számára, akik már az evangéliumi tanácsok fogadalmának útjára léptetek. A léleknek ezt a világosságát kéri veletek együtt az Egyház sok keresztyén ember számára, főként mindkét nembeli ifjúság számára, hogy megtalálják ezt az utat és ne féljenek azon elindulni; a mai világ visszahúzó erői ellenére hallják meg Krisztus hívó szavát: „kövess engem” (Lk 5,27). Néktek is fáradoznotok kell ezért imádsággal, és tanúságot kell tennetek arról a szeretetről, mely által „bennünk marad az Isten és a szeretete tökéletes lesz bennünk” (1Jn 4,12). Bárcsak mindenhová eljutna ez a tanúságtétel és mindenhol megértenék! Bárcsak korunk lélekben megfáradt emberei erőt és reményt merithetnének belőle! Szolgáljátok tehát testvéreiteket olyan örömmel, mely abból a szívből árad, amelyben Krisztus lakozik. „Bárcsak a mai világ... nem fáradt és reményben megrokkant igehirdetők útján kapná az evangéliumot... hanem az evangélium olyan szolgáitól, kiknek öröm-

től sugárzik; olyanoktól, akiket már előzőleg betöltött Krisztus öröme" (Evangeli Nuntiandi 80).

Írántatok való szeretetből az Egyház sohasem szűnik meg „térdet hajtani az Atya előtt" (lásd Ef 3,14), „hogyan megerősödjétek benső emberré" (lásd Ef 3,16). Miként néktek, úgy adja meg Isten megkeresztelt testvéreink közül sokaknak, különösen a fiataloknak, hogy megtalálják a szentségnek azt az útját, amelyben a történelem során oly sok nemzedék járt együtt Krisztussal, a világ megváltójával, a lelkek jegyesével, maguk mögött hagyva Istennek azt a ragyogó fényességét, mely körülvette őket, és amely mind ez ideig átsugárzik az emberi élet homályán és árnyain.

Akik az Egyház és a világ történetének jelen pillanatában ezen az úton vándoroltok, néktek valamennyiőtöknek szól a megváltás jubileumi évének hő kívánsága: verjétek gyökeret és vessetek alapot „a szeretetben, hogy fel tudjátok fogni, az összes szentekkel együtt, mi a szélesség és hosszúság, a magasság és mélység, megismerjétek Krisztus minden értelmet meghaladó szeretetét és beteljétek az Isten egész teljességével" (Ef 3,17–19).

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének üzenete

17. Megváltásunk eme szentévében, a megtestesülés hírüladásának ünnepén ezeket a buzdító sorokat a Szeplőtelenül fogantatott Szűz Mária szívének szenteljük. Valamennyi személy között, kik Istennek szentelték magukat, Ő az első. Ő – a názareti szűz – a legteljesebben és a legtökéletesebben szentelte magát Istennek. Az istenanyaságban, a Szentlélek erejével, érte el az ő jegyesi szeretete a csúcspontját. Ő, ki mint anya, Krisztust az ölében hordozta, ő valósította meg a legteljesebb értelemben a hívást: „kövess engem". Ő követte Fiát – ő az

anya – mint Mesterét a tisztaságban, a szegénységben és az engedelmisségben.

Milyen szegény volt ő a betlehemi éjszakában, és milyen szegény a Kálvária hegyén! Milyen engedelmes volt ő, amikor az angyal köszöntötte, és a kereszt mellett állva milyen engedelmes volt, amikor elfogadta Fia halálát, „ki engedelmes volt a kereszt-halálig”. Földi életében teljesen átadta magát a legtisztább szeretettel Isten országának!

Ha az egész Egyház Máriát tekinti legfőbb példaképének, mennyivel inkább tekinthetitek őt annak ti, kik az Egyház szívében Istennek szentelt személyek és közösségek vagytok. Ezen a napon, melyen megemlékezünk, megváltásunk szentévének megkezdéséről, üzenettel fordulok hozzátok, és hívlak titeket: élesszétek fel szerzetesi felszenteltségeteket Isten anyjának példája szerint.

Szeretett testvérek és nővérek! „Hűséges az Isten, aki meghívott Fiának, Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak közösségébe” (1Kor 1,9). Tartsatok ki annak hűségében, ki maga is hűséges, és törekedjétek arra, hogy Máriában ehhez különleges támaszra találjatok. Isten őt meghívta, hogy a legtökéletesebb közösségben legyen Fiával. Legyen veletek evangéliumi utatokon ő, a hűséges Szűz, aki egyúttal anya is. Segítsen benneteket, hogy izleljétek, és a világ előtt tanúsítsátok, hogy milyen végtelenül hűséges maga az Isten!

Ezeket óhajtva adjuk rátok szívünk mélyéből apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában, Szent Péternél, 1984. március 25-én, Megváltásunk Jubileumi évében, pápaságunk hatodik esztendejében.

II. JÁNOS PÁL PÁPA

ISBN 963 360 119 összkiadás
ISBN 963 360 274 2 IX. kötet

KIADÁSÉRT FELEL: DR. ÁKOS GÉZA IGAZGATÓ
SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
1053 BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS U. 1.

SZEDTE ÉS NYOMTA AZ ALFÖLDI NYOMDA
A NYOMDAI MEGRENDELÉS TÖRZSSZÁMA: 5700.66-19-1
KÉSZÜLT DEBRECENBEN, AZ 1984. ÉVBEN

